

BİLMECELERLE YABANCI DİL EĞİTİMİ

Okut. Dr. Senem Seda Şahenk Erkan
Marmara Üniversitesi
senemseda78@gmail.com

Özet

21. yüzyılda tüm dünyada bilgi çağı ve küreselleşme hareketleri yoğun bir biçimde yaşanmaktadır. Bu bağlamda, bireylerin birden fazla yabancı dili başarılı bir biçimde kullanmalarını gerektirmektedir. Tüm vatandaşlar çok dilliliği ve çok kültürlülüğü içselleştirmelilerdir. Bu çalışmanın problem cümlesi şu şekilde ifade edilebilir: “yetişkinlere yabancı dil olarak Fransızca eğitimi verilirken bilmecelerin kullanımı etkili bir yöntem midir? Bu uygulama hakkında yetişkinlerin görüşleri nelerdir?” Bu araştırmanın amacı Fransızca eğitimi eğlendirerek gerçekleştirmektir. Marmara Üniversitesi İngilizce Öğretmenliği ve Fransızca Hazırlık Biriminden yaklaşık 30 öğrenci katılacaktır. Bu çalışmada öğrencilerin Fransızca’da dilbilgisi ve kelime bilgileri geliştirecektir. Veri toplama aracı olarak Kişisel Bilgi Formu ve Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu kullanılacaktır.

Anahtar Sözcükler: Yabancı dil eğitimi, yetişkinler, Fransızca öğretimi, bilmeceler, eğlence.

FOREIGN LANGUAGE EDUCATION WITH RIDDLES

Abstract

In the 21st century, the information age and globalization movements take place extensively all over the world. The humans should learn and speak two or more foreign languages. Every citizens must internalize multilingualism and multiculturalism. The problem statement of this study can be expressed as follows: “Teaching foreign language with riddles for adults is an effective method or not? What are the opinions of adults about this application?” The objective of this research is to realize teaching French language with an amusement method. In this study, we will try to develop the grammar and vocabulary informations of students. In this research, we will utilize two types of data collections: the Information Form and the semi-structured interview form.

Key Words: Learning a foreign language, adults, teaching French, riddles, amusement.

GİRİŞ

Günümüzde; küreselleşmenin, teknolojik gelişmelerin ve bilgi çağının etkisiyle, eğitimde ve yabancı dil eğitim ve öğretiminde çeşitli yeni yöntemlere başvurulmaktadır. Bu bağlamda, bilmecelerle eğitim ve yabancı dil öğretiminin güçlendirilmesi öğrencilerin bilgilerini eğlendirerek geliştirmelerine desteklemektedir.

Bilmece sorma; çağlar boyu halk kültürünün deneyimleri sonucu biçimlenerek günümüzdeki şeklini almış, belirli kuralları olan, kuşaktan kuşağa aktarılarak günümüze gelmiş bir gelenektir. Bilmecelerde toplumun düşünce yapısını, ortak beğeni ve kültürün yansımaları görmek mümkündür (Artun, 2004).

Bilmecelerin farklı tanımları mevcuttur:

-“Kavram öğretimi için önemli dilsel uyarıcılardan biridir.”

-“Bir şeyin adını anmadan, niteliklerini üstü kapalı söyleyerek o şeyin ne olduğunu bulmayı dinleyene veya okuyana bırakan oyun, muammadır (TDK, 2009: 272).

-“Bilmeceler, tabiat unsurları ile bu unsurlara bağlı hâdiseleri; insan, hayvan ve bitki gibi canlıları; eşyayı; akıl, zekâ veya güzellik nevinden mücerret kavramlarla dinî konu ve motifleri vb. kapalı bir şekilde yakın uzak

münasebetler ve çağrışımlarla düşünce, muhakeme ve dikkatimize aksettirerek bulmayı hedef tutan kalıplaşmış sözlerdir” (Elçin, 1987).

-“Bilmece, somut-soyut varlıkları, kavramları, durumları, duyguları, insanları, kısacası günlük hayatta karşılaşılabileceğimiz hemen hemen her şeyi konu alan, bunları birtakım ipuçları vererek ve uzak-yakın çağrışımlar kurarak tarif eden, böylece cevabın bilinmesine zemin hazırlayan, soru ve cevap olmak üzere iki ana unsuru bulunan, sorulması ve cevaplandırılması belirli bir geleneğe bağlanan, karşılıklı olarak iki kişinin veya grupların birbirine sorduğu, genellikle manzum olan, örneği az olsa da mensur şekilleri de bulunan anonim halk edebiyatı türüdür” (İçel, 2005).

- “Toplantılarda, bireylerin bir eğitim, öğretim, eğlence ve ussal gelişim aracı olarak, geleneksel yöntemler uyarınca, birbirlerine sorarak yanıt istedikleri nesne, canlı ya da doğaüstü varlıklarla ilgili evrensel soru tipine verilen addır” (Acıpayamalı, 1978).

-“Bireylerin bir eğitim, öğretim eğlence, oyun ve zekâ gelişim aracı olarak, doğa öğeleri ile bu öğelere bağlı olayları; insan, hayvan ve bitki gibi canlıları; eşyayı, soyut kavramlarla, dinsel konu ve motifleri vb. kapalı bir biçimde uzak-yakın ilgiler ve çağrışımlarla birbirlerine sorarak yanıt istedikleri kalıplaşmış sözlerdir” (Batur, 1998: 141).

Aynı zamanda bilmece kelime hazinesinin geliştirilmesinde çeşitli avantajlar sunmaktadır. Bilmecelerin katkıları maddeler halinde aşağıda sıralanmaktadır (Hayran, 2010):

- Soru-cevap stratejisine uygundur,
- Yarışma havasını taşıdığı için güdüleme sağlar,
- Nesnelerin veya varlıkların benzerliklerini ve farklılıklarını gösterir,
- İmgeler yoluyla, zihinde somutlaştırmaya imkân tanır,
- Anahtar sözcüklerle yoluyla ilişkilendirme yapılabilir,
- Cevabı bulmada tümevarım yöntemi kullanılır,
- Kafiye, kurgusal yapı, ses ve söz tekrarlarıyla bilgiler uzun süreli hafızaya geçirilebilir.

Yabancı dil öğretiminde bilmecelerin kullanılması çok çeşitli avantajla bilgileri beraberinde getirmektedir. Öğrencilere yabancı dilin yapısını kavratma ve dili dikkatli kullanma becerisinin yanı sıra cümledeki anlamı, eşya ve olayları kavrayarak dilin ifade edilmesini sağlar (Yılar, 2006).

21. yüzyılda ülkemizde birinci yabancı dil öğretimi dahilinde çoğunlukla İngilizce okutulurken, aynı zamanda birçok okulda birinci ve/veya ikinci yabancı dil olarak Almanca, Fransızca, Çince ve İspanyolca vs gibi... bir çok yabancı dil öğretilmektedir.

Bu çalışmanın problem cümlesi şu şekilde ifade edilebilir: “Yabancı dil olarak Fransızca Öğretiminde bilmecelerin kullanılmasıyla bir ders nasıl işlenebilir, bir sınav nasıl hazırlanabilir ve bilmecelerin kullanılmasının avantajları nelerdir?” Bu araştırmanın amacı, yabancı dil olarak Fransızca eğitimi ve öğretiminde bilgilerin güçlendirilmesine hizmet edebilecek olan bilmecelerin derslerde ve sınavlarda kullanılmasına ve olumlu katkıları göstermektir. Bu çalışmada derslerde ve sınavda öğrencilerin Fransızca’da fiillerin şimdiki/geniş zaman (présent) çekim bilgileri test edilip güçlendirilmeye çalışılmıştır. Bu çalışmalarda Fransızca’da dilbilgisi öğretiminde bilmece ve bulmacaların öğrencilerin dili sevmeleri ve bu yabancı dildeki başarı düzeyleri etkileyip etkilemediği araştırılmıştır.

Bu çalışmanın alt problemleri araştırmanın odak grup görüşmesi bölümünde değerlendirilmiştir. Bu araştırmanın alt problemleri ve odak grup görüşme soruları şunlardır:

- 1) Yabancı dil eğitiminde derslerde ve sınavlarda bilmecelerin kullanılması yöntemini sevdiniz mi? Açıklayınız?
- 2) Yabancı dil eğitiminde derslerde ve sınavlarda bilmecelerin kullanılmasının olumlu yönleri nelerdir?
- 3) Yabancı dil eğitiminde derslerde ve sınavlarda bilmecelerin kullanılmasının olumsuz yönleri nelerdir?

Bilmecelerin Özellikleri

Bilmecelerin özellikleri aşağıda sıralanmaktadır:

- 1) Çocuğun kelime hazinesini geliştirir, ifade gücünü artırır.

- 2) Bilmecenin kuruluşunda, cevap olabilecek nesnenin özelliklerini veren izler vardır. Bu izler çoğunlukla benzetmelerle (mecaz-teşbih) çizilir. Böylece, soru ve cevap içi içe birleşir. Bilmecenin bütünlüğü içinde karşı karşıya getirilen bu iki kavram, dildeki anlam yorumuna göre bir karşıtlık içindedirler (Öztürk, 1986).
- 3) Bazı bilmeceler anonim olmayıp ferdi mahsullerdir. Taklidi olarak meydana getirilmiş olan bu bilmeceler, üslup farkıyla belirgin bir şekilde anonim bilmecelerden ayrılır (Kaya, 1999).
- 4) Birçok bilmece kalıp sözlerle başlar. Bunlar genellikle doldurma mısra olup kafiye hazırlık gayesiyle söylenirler (Kaya, 1999).
- 5) Genellikle anonimdirler, ancak bir lûgaz veya muamma kaynaklı olanlar da vardır.
- 6) Konu bakımından oldukça çeşitlidir. İnsan hayatının parçası olan hemen hemen her şey bilmeceye konu olabilir.
- 7) Doldurma kelimeler ile taklide dayalı olan kelimeler bilmecelerin vazgeçilmez unsurlarındandır.
- 8) Kelime oyununa dayalı bilmece çeşitleri de vardır.
- 9) Bilmecelerde özne sayısı tektir. Özne sayısının artması cevabın da artması demektir.
- 10) Cevapları tek kelimeden veya daha fazla kelimeden oluşabilir.
- 11) Yetişkin ve çocuk eğitiminde önemli roller üstlenirler.
- 12) Bir şey sormak üzere oluşturuldukları için insanlarda problem çözme yeteneğini geliştirirler.
- 13) Genellikle Türkçe kelimeler veya Türkçe'ye yerleşmiş kelimelerle oluşturuldukları için iyi bir dil öğreticisidirler.
- 14) Ölçü, durak, kafiye, redif, vb. ahenk unsurlarıyla oluşturuldukları için şiir zevkini geliştirirler.
- 15) Topluca yapılan işlerde kullanılarak zamanın daha çabuk geçmesini ve işin daha bir hâle gelmesini sağlarlar.
- 16) Cevap olan şeyi tarif etmek amacıyla edebî sanatlardan yararlanırlar.
- 17) Bilmeceler belirli bir geleneğin ürünü olduğu için bazılarında cevabı bilmeyene yapılmış bir tehdit veya verilen bir ceza vardır. Çok az da olsa cevabı bilene ödül vaat edildiği de görülmektedir.
- 18) Her zaman bilmece sorulmaz. Yılın belirli zamanlarında (yılbaşı, nevruz, vb), hasatta, topluca yapılan işler sırasında, düğünlerde, akşam komşularla yapılan toplantılarda sorulur (İçel, 2005).

Bilmecelerin Fonksiyonu ve Eğitimdeki Yeri

Bilmeceler hem yetişkin eğitiminde, hem de çocuk eğitiminde etkili olan ürünlerdir. Çocukların eğitiminde bilmeceler, önemli olduğu kadar yetişkinlerin yaşamında da büyük bir yere sahiptir. Bilmeceler çocukların somut düşünceden soyut düşünmeye geçişinde olumlu katkı sağlar. Çünkü bilmeceler günlük yaşamdaki her şeyi konu edinebilir. Birçok nesne ve kavramın soru yoluyla öğretimini sağlar (Kayhan, 2009).

BULMACA TÜRLERİ

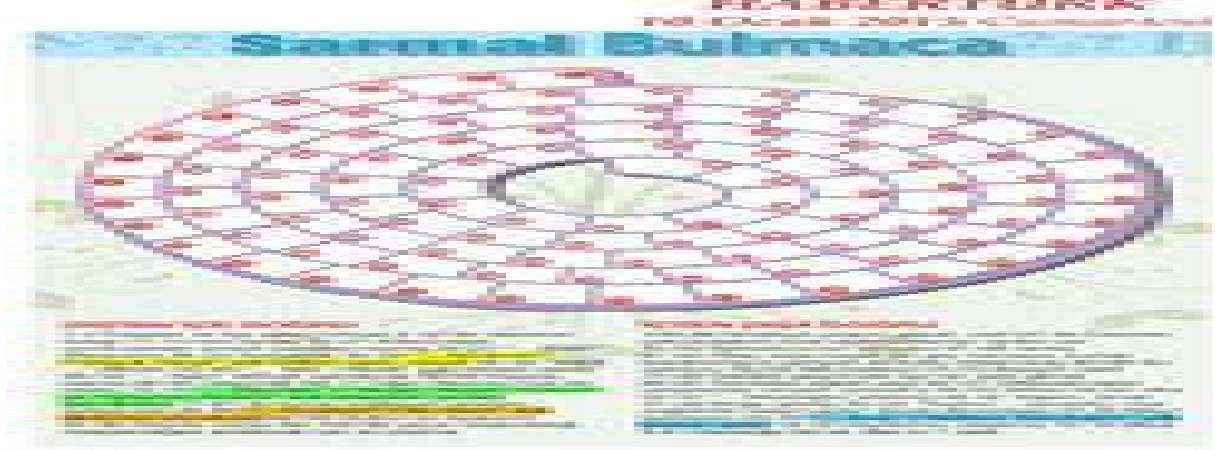
Kare bulmacalar

Kare bulmaca türü yabancı dilde kelime öğretiminde en çok kullanılan uygulamalardan birisidir. Genellikle kare bulmacalar sağdan sola veya yukarıdan aşağıya şeklindedir.

	1	2	3	4	5	6	7
1	K	O	R	İ	D	O	R
2	A	T		L		N	E
3		U	Z	A	K		S
4	A	R	A	Ç		S	İ
5		M			Ç	A	M
6	S	A	Ç		A	Z	
7				A	K		

Sarmal Bulmacalar

Sarmal bulmacada hedef kelimelerin kimi harfleri bulmacanın içerisine yerleştirilmelidir. Öğrenciler bu harflerden hareket ederek ilgili kelimeyi bulmaya çalışırlardır.

Kelime Avı

Kelime avında öğretilmesi hedeflenen kelimeler önceden tespit edilmelidir. Öğrenciler, karışık harf tablosundan soldan sağa, sağdan sola, yukarıdan aşağıya ve aşağıdan yukarıya çizerek ilgili kelimeleri bulmaya çalışırlar. Kelime avı etkinliği ilk olarak öğretmen kontrolünde sınıfta uygulanmalıdır. Öğrenci çalışma kitabında bulunan benzer örnek, öğrenciler tarafından çözülmelidir. Bu aktiviteyle öğrencilerin kelimeleri daha iyi tanımasını sağlar ve okuma-yazma becerileri geliştirilir (Şengül ve Akçin, 2010).

GÜNAYDIN			MERHABA			İYİ GÜNLER			İYİ AKŞAMLAR			GÖRÜŞÜRÜZ			
İYİ GECELER			HOŞ GELDİNİZ			HOŞÇA KALIN			GÜLE GÜLE						
G	N	I	L	A	K	A	Ç	Ş	O	H	K	G	T	F	L
L	K	E	U	L	R	Y	R	P	M	G	U	Ö	G	F	A
Z	R	L	L	Q	D	C	B	G	T	A	L	R	L	Ü	G
İ	N	H	L	Ü	U	M	G	R	B	K	Y	Ü	H	L	T
N	K	L	N	P	G	P	D	A	D	İ	P	Ş	R	N	M
İ	G	C	B	Ö	M	E	H	L	Y	Y	M	Ü	P	N	Ğ
D	Y	L	V	J	K	R	L	İ	B	N	K	R	M	T	R
L	K	İ	N	B	E	A	G	Ü	N	K	G	Ü	R	C	K
E	K	O	A	M	T	E	K	N	G	V	N	Z	P	O	E
G	N	Y	N	K	O	C	P	D	B	D	I	A	Z	V	A
Ş	R	F	Ç	E	Ş	R	N	Z	L	R	D	G	Y	H	Ü
O	F	T	L	H	R	A	K	B	L	V	Y	Ü	C	B	H
H	B	E	P	T	P	N	M	H	T	F	A	M	C	R	P
T	R	H	Ç	Y	B	V	Y	L	J	S	N	L	L	K	İ
İ	Y	İ	G	Ü	N	L	E	R	A	K	Ü	R	L	Ş	F
K	R	H	C	L	N	P	J	Y	N	R	G	D	R	R	G

Yetişkin Eğitiminde Bilmece

Bilmecelerin üstlenmiş olduğu birtakım görevler vardır. Bunlar içerisinde insanları eğlendirmek, topluca yapılan işlerde zamanın daha çabuk geçmesini sağlamak, gece olabilecek düşman saldırıları karşısında uyanık durmak, vb. sayılabilir. Ancak bilmecelerin ilk sırada yer alan en önemli görevleri eğitmektir. Bu özellik daha bilmecenin tarifinde karşımıza çıkar. Bilmece soyut veya somut hangi nesneyi, kavram veya durumu konu alırsa alsın yapı itibarıyla bir soru ve buna verilen bir cevaptan oluşmaktadır. Bu soru ve cevaplar yoluyla da insanların birtakım şeyleri öğrendiği inkâr edilemez bir gerçektir.

Bilmeceler hem yetişkin eğitiminde, hem de çocuk eğitiminde etkili olan ürünlerdir. Bilmecelerin öğretici oldukları, çeşitli dillerde bilmece karşılığı olarak kullanılan terimlerden de anlaşılmaktadır. Almanca rät(h)sel, Yunanca ainiigma, İngilizce riddle kelimelerinin hepsi nasihat vermek anlamına gelmektedir (Standart Dictionary of Folklore Mytlogoy And Legend, 1972). Türkçe'de bil-, Türkçe'nin (Azerice, Türkmençe, vb.) lehçelerinde tap- fiilinden türetilen terimler her ne kadar yabancı dillerde olduğu gibi nasihat verme anlamı

taşıyorsa da insanları bir şeyleri bulmaya yönelttiği için öğretici bir mahiyeti vardır. Bilmeceler bazı araştırmacılar tarafından çocuklara ait bir tür gibi gösterilse de aslında genellikle yetişkinlere hitap eder. Çocuk, genç veya yetişkin bireylerin yabancı dildeki kelime ve dilbilgisi bilgilerini güçlendirir.

Ayrıca bu yöntemle yetişkinlerin yabancı dildeki problem çözme yeteneğini geliştirilir. Nitekim bu amaçla pek çok millette gelin ve damada düğün günü bilmece çözdürüldüğü gözlemlenmektedir. Bu geleneğin amacı, çiftlerin evlilik hayatlarında karşılaşılabilecekleri problemleri çözmesine yardımcı olmaktır. Ayrıca çiftler bu sayede bir problem karşısında birlikte hareket etmeyi öğrenecekler ve birbirlerine destek olacaklardır; Türkiye’de ise gelin, damada bilmece sorar (Standart Dictionary of Folklore Mythology and Legend,1972). Çingeneler’de yeni gelin damada bilmece sorar, eğer damat bilmeceyi bilemezse gerdeğe giremezmiş (Başgöz-Tietze, 1999).

YÖNTEM

Bu araştırmada karma yöntem kullanılmıştır. Karma yöntem Türkiye’de 2003 yılında itibaren kullanılmaya başlanarak 2008 yılından sonra yaygın bir şekilde uygulanmaktadır (Gökçek, Babacan, Kangal, Çakır ve Kül, 2013). Bu araştırma yönteminden yararlanan çalışmalarda nitel ve nicel yöntemler bir arada kullanılarak üzerinde çalışılan problemin tüm yönleriyle değerlendirilmesi amaçlanmaktadır (Johnson ve Onwuegbuzie, 2004).

Bu çalışmada nitel yöntem olarak ise odak grup görüşmesi yürütülmüştür. Bu görüşme tekniğinde, karşılıklı etkileşim ve çağrışımlarla katılımcıların birbirlerinin duygu ve düşüncelerini tetiklemesi, konuşmaya cesaretlendirmesi ve anekdotların paylaşılması sağlanarak zengin bir veriye ulaşılabilmektedir (Robinson, 1999). 3. sınıf öğrencilerinden 10 öğrenciyle bu görüşmeler yürütülmüştür. Bu öğrenciler Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi İngilizce Öğretmenliği’nde 3. sınıfta okumaktadırlar ve seçmeli Fransızca dersine takip etmektedirler.

Nicel yöntem olarak ise Fransızca’da şimdiki/geniş zaman (présent) fiil çekimlerini sorgulayan bilmecelerden oluşturulmuş 30 puanlık bir quiz sınavı meydana getirilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmanın nicel yöntem bölümünde öğrencilerin (75 öğrenci) kişisel özellikleri (4 soru: cinsiyet, yaş, Fransızca’yı sevme oranı (quiz uygulaması sonrası: bilmece çalışmalarından sonra), Fransızca dersindeki akademik başarı düzeyi (quiz sınavından alınan sonuç) değerlendirilmiştir. Ayrıca 75 öğrenciye yapılan quiz sınavıyla öğrencilerin Fransızca’da fiillerin şimdiki/geniş (présent) çekim bilgileri bilmecelerle/bulmacalarla test edilmiştir.

Nicel yöntem olarak ise Fransızca’da şimdiki/geniş zaman fiil çekimlerini sorgulayan bilmecelerle 3 sorulu (12 puan: 1. soru, 12 puan: 2. soru ve 6 puan: 3. soru) toplam 30 puanlık bir quiz sınavı gerçekleştirilmiştir. Quiz sınavı araştırmacı ve Fransızca dersini okutan Okut. Dr. Senem Seda Şahenk tarafından hazırlanmıştır. Bu sınavı 2014-2015 öğretim yılının Bahar Döneminde vize öncesi yapılarak vize sınavının % 30’unu oluşturmuştur. Bu quiz sınavının soruları ekte incelenebilmektedir.

Bu çalışmada nitel yöntem temeliyle yürütülen odak grup görüşmelerinde (3 soru) bu araştırmanın alt problemlerini öğrencilerin cevaplandırılması istenmiştir.

BULGULAR

Bu çalışmada karma yöntem (nitel+nicel yöntem) uygulanmıştır. Aşağıdaki tablo’da nicel yönteme katılan öğrencilerin kişisel özellikleri gösterilmektedir:

Tablo 1: Nicel Yönteme Katılmış Olan Öğrencilerin Kişisel Özellikleri

Nicel Yöntem –Quiz uygulaması																	
Öğrencilerin Kişisel Özellikleri																	
Cinsiyet		Yaş				Fransızca'yı seviyor				Fransızca dersinde akademik başarı düzeyleri							
K		E		21-24 yaş		25 yaş ve üstü		E		H		30-50		51-71		72-100	
f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
45	60	30	40	50	66,66	25	33,33	68	90,66	7	9,33	5	6,66	10	13,33	60	80

Bu araştırmanın nitel yöntem olarak odak grup görüşmesi uygulanmıştır. Odak grup görüşmesine 10 öğrenci katılmıştır. Odak grup görüşmesinde yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Tüm konuşmalar kaydedilmiş, öğrencilerin verdikleri kodlanarak, verilen bilgiler tablolara yerleştirilerek veriler gruplandırılmıştır. Öğrencilerle yaklaşık 10 dakika süresince 3 soru sorulmuştur. Bu çalışmaya katılan 10 öğrenciye kişisel özellikleriyle ilgili 2 soru (yaşları ve Fransızca'yı sevip sevmedikleri (uygulama sonrası)) sorulmuştur. Odak grup görüşmesine katılan 10 öğrenciden 6'sı kız (%60), 4'ü (%40) erkek, 7'si (%70) 21-24 yaş, 3'ü (%30) 25 yaş ve üstündedir. Ayrıca 10 öğrenci çalışma sayesinde Fransızca'ya ilgi ve isteklerinin daha arttığı ve Fransızca'yı daha çok sevdiklerini belirtmişlerdir. Bu öğrenciler bu uygulamanın birçok olumlu yönünün sıralarken olumsuz yönün olmadığını ifade etmişlerdir. Yalnızca bu tür uygulamaların derslerde ve sınavlarda daha sık uygulanmasını önermişlerdir. Bunun dışında Fransızca veya diğer yabancı dillerdeki kelime bilgisi açısından ve diğer yaş düzeyleriyle (diğer okul kademelerinde) bilmece ve bulmaca uygulamalarının etkililiğinin araştırılmasını önermişlerdir.

Bu araştırmanın nitel yöntem bölümünde uygulanan odak grup görüşmesi sorularına öğrencilerin verdikleri bazı örnek cevaplardan alıntılarla aşağıda verilmektedir:

Tablo 2: Odak Grup Görüşmesi Soru ve Cevapları

Odak Grup Görüşme Soru ve Cevapları		
Yabancı dil eğitiminde derslerde ve sınavlarda bilmecelerin kullanılması yöntemi sevdiniz mi? Açıklayınız?	Yabancı dil eğitiminde derslerde ve sınavlarda bilmecelerin kullanılımasının olumlu yönleri nelerdir?	Yabancı dil eğitiminde derslerde ve sınavlarda bilmecelerin kullanılımasının olumsuz yönleri nelerdir?
Bu yöntemi sevdim. Eğlenceli buldum. Öğretici buldum. Bilgilerin kalıcılığını arttırdığını gözlemledim.	Bilmecelerin kullanılmasıyla dersler ve sınavlar daha eğlenceli hale gelmiştir. Bilgiler daha kalıcı olmuştur.	Bu yöntemin olumsuz yönleri yoktur. Fakat sadece bu yöntemin daha sık kullanılması ve farklı yaş grupların test edilmesinin ve yöntemin farklı bilmece ve bulmacalarla kelime bilgisi veya birçok bilgi alanı açısından geliştirilmesi gerekliliği vurgulanmıştır.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Yabancı dil öğretiminde sınıf içi öğrenmenin monotonluktan kurtarılmasında sınıf içi oyunlar ve bulmaca etkinlikleri öğrenmeyi olumlu olarak etkilemekte ve bilinenleri uygulama imkânı sunmaktadır (Demirel, 1978). Oyun ve bulmacayla kelime öğretim yöntemi, öğrencilerin derse olan ilgilerini artırmakta ve öğrencilerin yaparak, yaşayarak öğrenmelerini sağlamaktadır.

Bu çalışmanın sonuçları aşağıda verilmektedir:

- 1) Derslerde bilmecelerin kullanılmasıyla öğrenciler dilbilgisi kurallarını daha kolay öğrendikleri tespit edilmiştir. Ayrıca öğrencilerin Fransızca'ya yönelik ilgi ve meraklarının arttığı gözlemlenmiştir.
- 2) Ardından yapılan sınav uygulamasıyla bilmecelerin kullanılması öğrencilerin hem bilgileri pekiştirilmiş hem de öğrendiklerini daha kolay bir biçimde uygulama olanağı bulmuşlardır. Aynı zamanda öğrencilerin akademik başarılarında önemli artışlar belirlenmiştir.
- 3) Yapılan odak grup görüşmelerin öğrencilerin Fransızca öğretiminde derslerde ve sınavlarda bilmecelerin kullanılmasını sevdiklerini ifade etmişlerdir.
- 4) Odak grup görüşmelerin sonucunda öğrenciler genellikle Fransızca eğitiminde bilmecelerin kullanılmasının olumlu katkıları arasında öğrenmeyi kolaylaştırdığını, öğrendiklerini daha kalıcı kıldığını, dersleri daha eğlendirici hale getirildiğini savunmuşlardır.

5) Odak grup görüşmeleri sonucunda öğrenciler ders ve sınavlarda Fransızca eğitimi ve öğretimi süresince bilmecelelerin kullanılmasının olumsuz hiçbir yönünde olmadığı konusunda ortak fikre sahip oldukları neticesine varılmıştır.

ÖNERİLER

Bu araştırmanın önerileri aşağıda sıralanmaktadır:

- 1) Bilmece-bulmacalarla yabancı dil eğitimi daha geniş örneklemelere ulaşarak ve bir anket veya ölçek oluşturularak bu yöntemin pozitif ve negatif yönleri sorgulanabilir.
- 2) İlkokul kademesinde okuyan öğrencilerin yabancı dilde akademik başarılarını arttırmak ve eğlenerek öğrenmelerini sağlamak amacıyla, bilmece-bulmacalarla yabancı dil eğitiminin verilmesi bir ölçekle/anketle veya öğrencilerle görüşmeler yaparak bu yöntemin olumlu ve olumsuz yönleri test edilebilir.
- 3) Ortaokul kademesinde eğitim alan öğrencilerin yabancı dilde akademik başarılarını yükseltmek ve eğlenerek öğrenmelerini sağlamak amacıyla, bilmece-bulmacalarla yabancı dil eğitiminin verilmesi bir ölçekle/anketle veya öğrencilerle görüşmeler yaparak bu yöntemin pozitif ve negatif yönleri değerlendirilebilir.
- 4) Lise kademesinde öğrenim gören öğrencilerin yabancı dilde akademik başarılarını arttırmak ve eğlenerek öğrenmelerini sağlamak amacıyla, bilmece-bulmacalarla yabancı dil eğitiminin verilmesi bir ölçekle/anketle veya öğrencilerle görüşmeler yaparak bu yöntemin pozitif ve negatif yönleri değerlendirilebilir.

Not : Bu çalışma 24-26 Nisan 2015 tarihlerinde Antalya'da 16 ülkenin katılımıyla düzenlenen 6th International Congress on New Trends in Education- ICONTE' de poster bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKÇA

- Acıpayamlı, O. (1978). *Halkbilim Terimleri Sözlüğü*. Ankara: TDK Yayınları.
- Artun, E. (2004). *Türk Halk Edebiyatına Giriş*. İstanbul: Karahan Kitabevi.
- Başgöz, İ.& Tietze, A. (1973). *Bilmece: A Corpus Of Turkish Riddles*. London: University of California Press.
- Batur, S. (1998). *Açıklamalı- Örnekli Türk Halk Edebiyatı*. İstanbul: Altın Kitaplar Yayınevi.
- Demirel, Ö. (1978). Tam öğrenme. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 46-50.
- Elçin, Ş. (1987). Bilmeceler Üzerine. R, Şirin (Ed). *Çocuk Edebiyatı Yıllığı* içinde. İstanbul: Gökyüzü Yayınları, 91-98.
- Gökçek, T., Babacan, F. Z., Kangal, E., Çakır, N., ve Kül, Y. (2013). 2003-2012 yılları arasında Türkiye'de karma araştırma yöntemiyle yapılan eğitim çalışmalarının analizi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6(7), 435-456.
- Hayran, Z. (2010). Çok Uyaranlı Eğitim Ortamlarının Öğrencilerin Kavram Gelişimine Etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 158 (35), 128-142.
- İçel, H. (2005). Batı Türklerinin Dörtlüklerden Kurulu Bilmeceleri Üzerinde Bir Araştırma. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*, Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Johnson, R. B., & Onwuegbuzie, A. J. (2004). Mixed methods research: A research paradigm whose time has come. *Educational Researcher*, 33(7), 14-26.
- Kaya, D. (1999). *Anonim Halk Şiiri*, Ankara: Akçağ Yayınları.

Kayhan, G. Ç. (2009). Hakkâri/Yüksekova 75.Yıl Yatılı İlköğretim Bölge Okulu İlköğretim 7. Sınıf Düzeyinde Öğrenim Gören Öğrencilerin Deyim, Atasözü Ve Bilmecede Dağarcıklarının Belirlenmesi Ve Bunların Öğretilmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Öztürk, A. (1986). *Türk Anonim Edebiyatı*. İstanbul: Bayrak Yayıncılık.

Robinson, N. (1999). The use of focus group methodology with selected examples from sexual health research. *Journal of Advanced Nursing*, 29(4), 905–913.

Standart Dictionary of Folklore Mythology and Legend, 1972.

Şengül, H. & Akçin, N. (2010). Zihinsel Yetersizliği Olan Öğrencilere Okuma-Yazma Öğretme Konusunda Özel Eğitim Öğretmenlerinin Görüşleri. *Anakara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. Cilt 43. Sayı 2. 15-23.

Yılar Ö. (2007). *Halk Bilimi ve Eğitim* (2. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

EKLER

I) Associez les sujets avec les verbes conjugués (Öznelerle çekimlenmiş fiilleri eşleştiriniz) (6x2: 12 pts.)

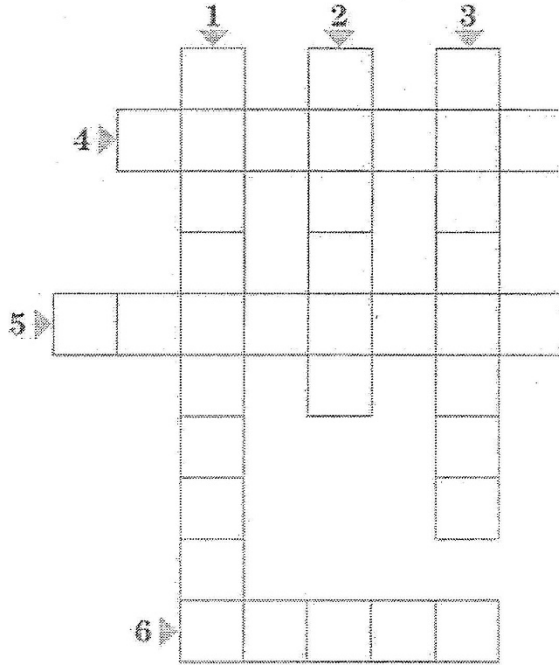
1) Je (Ben)	a) répètent (tekrarlıyorlar)	6) Il (O-erkek)	f) levez (ayağa kalkıyorsunuz)		
3) Nous (Biz)	c) a (vardır)				
4) Vous (Siz)	d) marches (yürüyorsun)				
5) Ils (Onlar)	e) suis (olurum)				
1).....	2).....	3).....	4).....	5).....	6).....

II) Trouvez les verbes conjugués (Bilmecede gizlenmiş çekimli fiilleri bulunuz) (1x12: 12 pts.)

1) Avoir (sahip olmak): Tu (Sen).....	6) Manger (Yemek yemek) : Nous (Biz)
2) Réussir (Başarmak): Je (Ben)	7) Lever: Il (Ayağa kalkmak).....
3) Être (Olmak): Nous (Biz).....	8) Marcher (Yürümek): Tu (Sen)
4) Ecouter (Dinlemek): Je (Ben).....	9) Envoyer (Yollamak): Il (O-erkek).....
5) Nager (Yüzmek): Ils(Onlar)	10) Jeter (Fırlatmak): Je (Ben).....
12) Finir (Bitirmek): Elles (Onlar).....	11) Payer (Ödemek): Elle (O-Kadın).....

C	O	M	M	E	N	Ç	O	N	S
M	R	A	E	C	A	T	A	U	M
A	E	N	N	O	G	P	A	İ	E
R	U	G	V	U	E	Z	E	O	J
C	S	E	O	T	N	L	È	V	E
H	S	O	İ	E	T	O	İ	U	T
E	İ	N	E	A	S	R	G	N	T
S	S	S	O	M	M	E	S	S	E
İ	F	İ	N	İ	S	S	E	N	T

III) Complétez les cases (Kutucukları doldurunuz) (1x6: 6 pts.)

1) Arranger (Düzenlemek)	Nous
(Biz).....	
2) Echouer (Başarısız olmak)	Il (O-erkek).....
3) Enfoncer (Dalmak)	Vous (Siz).....
4) Tracer (Çizmek)	Nous (Biz).....
5) Dénouer (Çözümlemek)	Ils (Onlar).....
6) Scier (Çivilemek)	Tu (Sen).....

CEVAP ANAHTARI

I) Associez les sujets avec les verbes conjugués (6x2: 12 pts.)

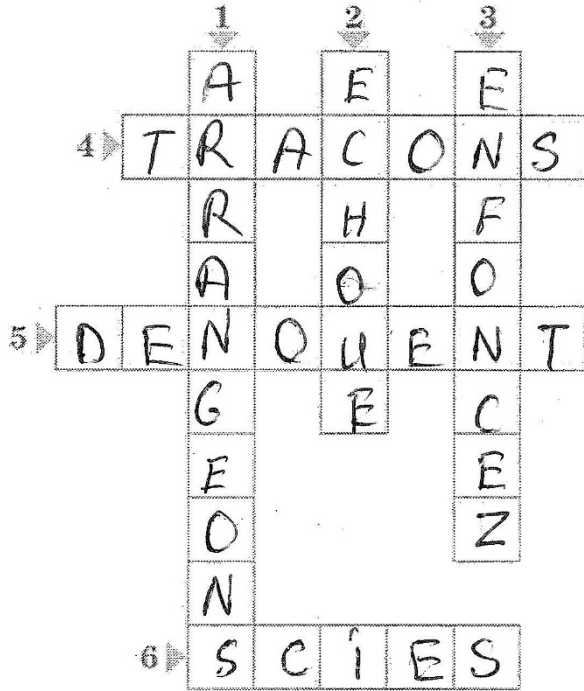
1) Je	a) répètent	5) Il	e) levez
2) Tu	b) regardons	6) Nous	f) a
3) Vous	c) marches		
4) Ils	d) suis		
1) d	2) c	3) e	4) a
		5) f	6) b

II) Trouvez les verbes conjugués (1x12: 12 pts.)

1) Avoir: Tu.....	6) Manger : Nous.....
2) Réussir: Je/Tu.....	7) Lever: Il
3) Être: Nous.....	8) Marcher: Tu
4) Ecouter: J'.....	9) Envoyer: Il.....
5) Nagent: Ils/Elles.....	10) Jeter: Je
12) Finir: Ils/Elles.....	11) Payer: Il/Elle.....

C	O	M	M	E	N	Ç	O	N	S
M	R	A	E	C	A	T	A	U	M
A	E	N	N	O	G	P	A	i	E
R	U	G	V	U	E	Z	E	O	J
C	S	E	O	T	N	L	È	V	E
H	S	O	i	E	T	O	i	U	T
E	i	N	E	A	S	R	G	N	T
S	S	S	O	M	M	E	S	S	E
i	F	i	N	i	S	S	E	N	T

III) Complétez les cases (1x6: 6 pts.)

1. Arranger → Nous arrangeons
2. Echouer → Il échoue
3. Enfoncer → Vous enfoncez
4. Tracer → Nous traçons
5. Dénouer → Ils dénouent.
6. Scier → Tu scies.